Základní škola JIH, Mariánské Lázně, Komenského 459, příspěvková organizace

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Platnost od: 01. 09. 2026

Obsah

Obsah 2
1. Účel programu 3
2. Právní a organizační východiska 3
3. Charakteristika školy a výchozí situace 3
4. Tým prevence a odpovědnosti 4
5. Cíle programu 5
5.1 Dlouhodobé cíle 5
5.2Roční priority pro školní rok 2026/2027 5
5.3 Měřitelné ukazatele 5
6. Monitoring a vyhodnocování potřeb 6
7. Obsah prevence 6
7.1 Univerzální prevence pro všechny žáky 6
7.2 Selektivní a indikovaná prevence 6
8. Roční plán preventivních aktivit 7
9. Třídnické hodiny a role třídního učitele 11
10. Postup při výskytu rizikového chování 11
11. Spolupráce se zákonnými zástupci a odbornými pracovišti 11
12. Podpora a vzdělávání pedagogů 12
13. Dokumentace a evaluace 12
Přílohy 13
Webové stránky 13

1. Účel programu

Preventivní program školy (dále jen „program“) je součástí systému poradenských služeb školy. Stanovuje cíle, postupy, odpovědnosti, preventivní aktivity a způsob vyhodnocování prevence rizikového chování. Navazuje zejména na školní řád, krizový plán, program poradenských služeb školního poradenského pracoviště (dále jen „ŠPP“) a strategii předcházení školní neúspěšnosti.
Program je určen žákům, jejich zákonným zástupcům a zaměstnancům školy. Usiluje o bezpečné, respektující a podnětné prostředí, ve kterém jsou žáci vedeni k odpovědnému chování, péči o zdraví, otevřené komunikaci a včasnému vyhledání pomoci.

2. Právní a organizační východiska

Program vychází zejména z:

- zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů, zejména z povinnosti školy vytvářet podmínky pro zdravý vývoj žáků a předcházet vzniku sociálně patologických jevů;
- zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů;
- zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů;
- vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů;
- zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů;
- školního vzdělávacího programu, školního řádu, krizového plánu a dalších vnitřních předpisů školy.

Škola zpracovává a uskutečňuje preventivní program včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování. Program se uplatňuje v běžné výuce, třídnických hodinách, zájmových a projektových činnostech, při komunikaci se zákonnými zástupci a v individuální práci se žáky.

3. Charakteristika školy a výchozí situace

Škola poskytuje základní vzdělávání žákům 1. a 2. stupně a přípravné třídy. Vzdělává žáky s různorodými vzdělávacími, sociálními, kulturními a jazykovými potřebami, včetně žáků-cizinců a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
Konkrétní počet žáků, tříd, pedagogických pracovníků, asistentů pedagoga a aktuální složení tříd se doplní a schválí po zahajovacím výkazu školy pro školní rok 2026/2027. Tato data jsou přílohou roční evaluace programu.
Mezi oblasti vyžadující pravidelnou pozornost patří zejména:

- kvalita vztahů v třídních kolektivech, šikana, kyberšikana a jiné formy násilí či vylučování;
- bezpečné chování v digitálním prostředí, ochrana soukromí, sdílení obsahu a prevence kybernetických rizik;
- užívání návykových látek včetně alkoholu, tabákových a nikotinových výrobků;
- absence, záškoláctví a riziko školní neúspěšnosti;

- psychická pohoda, sebepoškozování, úzkostné a depresivní prožívání, varovné signály sebevražedného jednání;
- poruchy příjmu potravy, rizikové sexuální chování, extremismus, xenofobie, rasismus a jiné projevy intolerance;
- bezpečnost v rizikových místech školy a při akcích organizovaných školou.

4. Tým prevence a odpovědnosti

Role	Osoba/ hlavní úkol
Ředitelka školy	Mgr. Jaroslava Baumgartnerová – vytváří podmínky pro realizaci programu, schvaluje jej a odpovídá za jeho naplňování na úrovni školy.
Zástupci ředitelky	Mgr. Lubomíra Hrdonková; Mgr. Marek Petruš – koordinace s vedením školy a řešení organizačních otázek.
ŠMP – 1. stupeň	Bc. Jaroslava Petrová – koordinace prevence na 1. stupni.
ŠMP – 2. stupeň	Mgr. Barbora Blahutová – koordinace prevence na 2. stupni a celková koordinace programu.
Výchovná poradkyně – 1. stupeň	Mgr. Lubomíra Hrdonková – spolupráce při řešení vzdělávacích a výchovných obtíží.
Výchovná poradkyně – 2. stupeň	Mgr. Miloslava Holubová – spolupráce při řešení vzdělávacích a výchovných obtíží.
Školní speciální pedagožka	Mgr. et Mgr. Romana Svobodová – speciálně pedagogická podpora, metodická spolupráce a intervence v rozsahu své odborné působnosti.
Školní sociální pedagožka	Mgr. Klára Plachá – sociálně pedagogická podpora, metodická spolupráce a intervence v rozsahu své odborné působnosti.
Třídní učitelé a ostaní pedagogové	Průběžná práce s třídou, včasné zachycení varovných signálů, plnění preventivních aktivit a spolupráce se ŠPP.

Školní metodičky prevence zejména koordinují tvorbu, realizaci, kontrolu a evaluaci programu; metodicky podporují pedagogy; vyhledávají vhodnou podporu pro žáky s projevy rizikového chování; koordinují vzdělávání pedagogů a spolupráci školy s odbornými pracovišti. Vedou přiměřenou dokumentaci o navržených a realizovaných opatřeních.
Aktuální konzultační hodiny a kontaktní údaje pracovníků ŠPP jsou zveřejněny v programu poradenských služeb školy a aktualizují se při každé personální nebo organizační změně.

5. Cíle programu

5.1 Dlouhodobé cíle

- Rozvíjet bezpečné a respektující klima školy i jednotlivých tříd.
- Posilovat sociální a emoční dovednosti žáků, jejich odolnost, schopnost řešit konflikty nenásilně a vyhledat pomoc.
- Předcházet všem formám šikany, diskriminace, nepřátelství, násilí a dalším projevům rizikového chování.
- Posilovat digitální gramotnost a bezpečné chování v online prostředí.
- Podporovat duševní zdraví, wellbeing a zdravý životní styl žáků.
- Včas rozpoznávat rizikové projevy a zajišťovat přiměřenou pomoc žákovi, třídě i rodině.
- Rozvíjet funkční spolupráci školy se zákonnými zástupci a odbornými pracovišti.

5.2Roční priority pro školní rok 2026/2027

1. Zkvalitnit pravidelnou práci třídních učitelů s třídním kolektivem a včasné mapování klimatu třídy.
2. Posílit prevenci kyberšikany, rizikového sdílení obsahu, online podvodů a digitální závislosti.
3. Rozvíjet povědomí žáků o duševním zdraví, možnostech pomoci a bezpečné komunikaci o náročných tématech.
4. Prohloubit postupy pro zachycení absence, záškoláctví a ohrožení školní neúspěšností.
5. Zajistit, aby každý pedagogický pracovník znal své základní povinnosti při podezření na šikanu, násilí, sebepoškozování, užívání návykových látek nebo jiné závažné ohrožení žáka.

5.3 Měřitelné ukazatele

Naplnění programu se hodnotí zejména podle:

- realizace plánovaných třídnických hodin a preventivních aktivit;
- výsledků průběžného mapování klimatu tříd;
- počtu a povahy zachycených případů rizikového chování, způsobu jejich řešení a návazné podpory;
- vývoje neomluvené absence a počtu žáků se zvýšeným rizikem absence;
- účasti pedagogů na relevantním vzdělávání;
- zpětné vazby žáků, zákonných zástupců a pedagogů;
- vyhodnocení, zda byly cíle a opatření přiměřené potřebám školy.

Pouhý nízký počet oznámených případů se nepovažuje automaticky za ukazatel úspěchu; hodnotí se také důvěra žáků v možnost obrátit se na dospělého a kvalita následné podpory.

6. Monitoring a vyhodnocování potřeb

Monitoring probíhá průběžně a citlivě, zejména prostřednictvím:

- pozorování žáků a třídních kolektivů pedagogy;
- třídnických hodin, individuálních rozhovorů a konzultací;
- anonymních nebo cílených dotazníkových šetření, je-li to vzhledem k účelu přiměřené;
- analýzy absence, kázeňských opatření, výchovných komisí a podnětů žáků či zákonných zástupců;
- vyhodnocení rizikových míst a časů ve škole, včetně zajištění dohledů;
- konzultací v rámci ŠPP a spolupráce s odbornými pracovišti.

Zpracování osobních údajů při monitoringu se omezuje na nezbytný rozsah. Individuální zjištění se nesdělují třídě ani jiným osobám, které je nepotřebují pro zajištění podpory a bezpečí žáka.

7. Obsah prevence

7.1 Univerzální prevence pro všechny žáky

Prevence je průběžně začleňována do výuky, třídnických hodin, projektových dnů, školních akcí, činnosti školní družiny, pohybových a volnočasových aktivit. Zaměřuje se zejména na:

- komunikaci, spolupráci, empatii, respekt k odlišnosti a řešení konfliktů;
- pravidla bezpečného chování ve škole, mimo školu a v online prostředí;
- prevenci šikany, kyberšikany, násilí, diskriminace a nenávistných projevů;
- prevenci užívání návykových látek a závislostního chování;
- ochranu zdraví, duševní hygienu, spánek, pohyb, zvládání stresu a odpovědné rozhodování;
- prevenci rizikového sexuálního chování a ochranu osobních hranic;
- finanční a spotřebitelskou obezřetnost v digitálním prostředí;
- právní vědomí přiměřené věku žáků a rozlišování mezi konfliktem, nevhodným chováním a závažným jednáním.

7.2 Selektivní a indikovaná prevence

Při zvýšeném riziku u jednotlivce nebo skupiny škola poskytne cílenou podporu v rozsahu své působnosti, například individuální konzultaci, práci s třídou, nastavení podpůrných opatření, zapojení zákonného zástupce nebo zprostředkování odborné pomoci. Diagnostiku, terapii a následnou péči zajišťují příslušná odborná pracoviště; škola s nimi spolupracuje v rozsahu nezbytném pro podporu vzdělávání a ochranu žáka.

8. Roční plán preventivních aktivit

1. stupeň

Období	Aktivita	Cílová skupina	Odpovědnost	Výstup/ ověření
Září	Seznámení žáků se školním řádem, pravidly a mapování klimatu	Všechny třídy	Třídní učitelé, ŠMP	Záznam v třídní dokumentaci, návrh opatření
Říjen	Digitální bezpečí (ochrana soukromí, kyberšikana) a průběžná preventivní práce v hodinách	Zejména 4. - 5. ročník	Třídní učitelé + ŠMP	Zpětná vazba žáků a záznam v třídní dokumentaci
	1.setkání s Městkou policií Mariánské Lázně (Strážník Pavel)	3. ročníky	MěP, třídní učitelé	Záznam v sešitě Strážník Pavel a v třídní dokumentaci
Listopad	Prevence šikany, nácvik reakce svědka.	Všechny třídy	Třídní učitelé	Zápisy a průběžná vyhodnocení
	2. setkání s MěP (Stážník Pavel)	3. ročníky	MěP, třídní učitelé	Záznam v sešitu Strážník Pavel a v třídní dokumentaci
	Bezpečná cesta do školy (Policie ČR)	1. ročníky	PČR, třídní učitelé	Záznam v třídní dokumentaci, ověření znalostí žáků
Prosinec	Utužování vztahů v kolektivu	Všechny třídy	Třídní učitelé	Záznam v třídní dokumentaci, zpětná vazba
	3. setkání s MěP (Stážník Pavel)	3. ročníky	MěP, třídní učitelé	Záznam v sešitě Strážník Pavel a v třídní dokumentaci
Leden	Vyhodnocení 1. pololetí (klima, absence)	Všechny třídy	Třídní učitelé, ŠPP, vedení	Závěry pro 2. pololetí

Únor	Zdravý životní styl a duševní zdraví	Všechny třídy	Třídní učitelé	Záznam ve třídní dokumentaci
	1.setkání s MěP (Strážník Pavel)	2. ročníky	MěP, třídní učitelé	Záznam v sešitě Strážník Pavel a třídní dokumentaci
Březen	Prevence rizikového chování	Všechny třídy	Třídní učitelé	Záznam ve třídní dokumentaci, ověření znalostí
	2. setkání s MěP (Strážník Pavel)	2. ročníky	MěP, třídní učitelé	Záznam v sešitě Strážník Pavel a v třídní dokumentaci
Duben	Prevence návykových látek	Zejména 4.-5. ročník	ŠMP, třídní učitelé	Záznam ve třídní dokumentaci, zpětná vazba žáků
	3. setkání s MěP (Strážník Pavel)	2. ročníky	MěP, třídní učitelé	Záznam v sešitě Strážník Pavel a v třídní dokumentaci
Květen	Předprázdninová prevence (bezpečnost v online a volném čase)	Všechny třídy	Třídní učitelé	Záznam ve třídní dokumentaci, třídní reflexe
	4. setkání s MěP (Strážník Pavel)	2. ročníky	MěP, třídní učitelé	Záznam v sešitě Strážník Pavel a v třídní dokumentaci
Červen	Závěrečné vyhodnocení programu a splnění cílů celoročních aktivit	ŠPP, pedagogický sbor	ŠMP, vedení školy	Písemná evaluace

Zatím netermínované akce od PČR pro 1. stupeň:

2. ročník: Projekt „Bezpečně doma“
3. ročník: Šikana, kyberšikana
4. ročník: Drogy a jiné závislosti
5. ročník: Drogy a jiné závislosti

Celoroční práce třídních učitelů se sešity "Osobní bezpečí" (1. ročník), "Běžná rizika" (2. ročník), a "Mimořádné události" (5. ročník). Dále pak dopravní výchova ve 4. ročníku ve spolupráci s MěDDM Dráček a PČR.

2. stupeň

Období	Aktivita	Cílová skupina	Odpovědnost	Výstup/ ověření
Září	Seznámení žáků se školním řádem, BOZ a pravidly bezpečného a respektujícího prostředí	Všechny třídy	Třídní učitelé	Zápis v online třídní knize (Bakaláři)
Září	Adaptační programy pro 6. ročníky	6. třídy	Třídní učitelé, vyučující TV, ŠMP, ve spolupráci s PPP Karlovy Vary (Bc. Veronika Trabelsi, DiS.)	Zápis v online třídní knize (Bakaláři)
Září	Mapování klimatu tříd, vyhodnocení tříd vyžadujících podporu	Všechny třídy	Školní poradenské pracoviště (ŠMP pro 2. stupeň, VP pro 2. stupeň, sociální pedagog)	Záznamy u pověřených osob
Listopad	Aktivity zaměřené na utužení kolektivu u tříd vyhodnocených jako vyžadující podporu	Potřebné třídy	Školní poradenské pracoviště (ŠMP pro 2. stupeň, VP pro 2. stupeň, sociální pedagog)	Záznamy u pověřených osob
Listopad/prosinec	Sociometrie a následná práce s třídou	6. A, B, C, 7.A, 7.B, 8.C	ŠMP pro 2. stupeň, třídní učitelé, ve	Záznam v online třídní knize (Bakaláři),

			spolupráci s PPP Karlovy Vary (Bc. Veronika Trabelsi, DiS.)	záznamy u pověřených osob
Leden	Průběžné vyhodnocení klimatu, absence a případných rizik po 1. pololetí	Všechny třídy	Vedení školy, ŠMP, vyučující	Záznamy u pověřených osob
Leden	„Ne-bezpečný svět kolem nás“ – prevence nebezpečí v online prostoru	6-9. třídy	ŠMP pro 2. stupeň, PČR (por. Bc. Julie Gladavská)	Záznam ŠMP pro 2. stupeň
Březen	„Návykové látky“ – prevence užívání návykových látek	6. a 7. třídy	ŠMP pro 2. stupeň, PČR (por. Bc. Julie Gladavská)	Záznam ŠMP pro 2. stupeň
Duben	„Sexting a kybergrooming“ – prevence rizik spojených se sexuální aktivitou na internetu	8. a 9. třídy	ŠMP pro 2. stupeň, PČR (por. Bc. Julie Gladavská)	Záznam ŠMP pro 2. stupeň
Květen	„Moje tělo“ – projekt zaměřený na sexuální výchovu, poruchy příjmu potravy a menstruaci	Všechny třídy	Mgr. Barbora Blahutová, Mgr. Vladimír Kafka, Mgr. Radek Bláha, Bc. Jana Bečková, DiS.	Záznam o výstupu Mgr. Barbora Blahutová
Červen	Závěrečné vyhodnocení programu	Všechny třídy	Vedení školy, ŠMP, vyučující	Písemná evaluace
Průběžně	Třídnické hodiny	Všechny třídy	Třídní učitelé	Zápis v online třídní knize (Bakaláři)

Externí preventivní programy, besedy a další aktivity se zařazují až po ověření odborné vhodnosti, kapacity realizátora, cílové skupiny, termínu a návaznosti na potřeby konkrétní třídy. Před jejich konáním se doplní do harmonogramu název programu, realizátor, cíl, ročník, termín, odpovědná osoba a způsob evaluace.

9. Třídnické hodiny a role třídního učitele

Třídní učitel plánuje třídnické hodiny pravidelně a reaguje v nich na aktuální potřeby třídy. Témata zahrnují zejména pravidla soužití, vztahy, komunikaci, bezpečné řešení konfliktů, digitální bezpečí, přijetí odlišnosti, well-being a pomoc v náročné situaci.
Při zjištění závažnějšího problému třídní učitel neprovádí samostatné vyšetřování šikany nebo jiné závažné situace. Bezodkladně informuje vedení školy a ŠMP a postupuje podle krizového plánu. Opatření volí škola tak, aby chránila bezpečí, soukromí a důstojnost všech zapojených žáků.

10. Postup při výskytu rizikového chování

1. Pedagogický pracovník zajistí bezprostřední bezpečí žáka nebo dalších osob a bez zbytečného odkladu informuje vedení školy a ŠMP; podle povahy věci také třídního učitele.
2. Škola situaci dokumentuje v přiměřeném rozsahu, ověří základní skutečnosti a postupuje podle krizového plánu.
3. Škola informuje zákonného zástupce v rozsahu odpovídajícím povaze situace a nejlepšímu zájmu žáka.
4. Je-li třeba, škola kontaktuje příslušné odborné pracoviště nebo orgán veřejné moci. Pokud skutečnosti nasvědčují ohrožení dítěte podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí, škola splní oznamovací povinnost vůči obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností bez zbytečného odkladu.
5. Po odeznění akutní situace škola nastaví následnou podporu žákovi, třídě a pedagogům a vyhodnotí účinnost přijatých opatření.

Při zvláště hrubých opakovaných slovních nebo úmyslných fyzických útocích žáka vůči zaměstnancům školy nebo ostatním žákům postupuje ředitelka školy v souladu se školským zákonem, včetně zákonem stanovené oznamovací povinnosti.
Postupy pro šikanu a kyberšikanu, návykové látky, sebepoškozování a sebevražedné jednání, násilí, zneužívání, absenci a další krizové situace obsahuje krizový plán školy. Tento program krizový plán nenahrazuje.

11. Spolupráce se zákonnými zástupci a odbornými pracovišti

Škola informuje zákonné zástupce o programu, pravidlech školy a možnostech podpory prostřednictvím třídních schůzek, individuálních konzultací a informačních systémů školy. V případě obtíží nabízí konkrétní a srozumitelnou spolupráci zaměřenou na řešení situace žáka.
Škola spolupracuje podle potřeby zejména se školskými poradenskými zařízeními, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně-právní ochrany dětí, poskytovateli zdravotních a sociálních služeb, policií a dalšími odbornými pracovišti. Aktuální seznam kontaktů vede a pravidelně ověřuje ŠMP; není součástí tohoto programu, aby se předešlo používání neaktuálních osobních údajů.

12. Podpora a vzdělávání pedagogů

Vedení školy vytváří podmínky pro průběžné vzdělávání pedagogů v oblasti prevence rizikového chování, práce s třídním klimatem, digitálního bezpečí, duševního zdraví žáků a krizové komunikace. ŠMP předává pedagogům relevantní metodické informace a podporuje sdílení zkušeností v pedagogickém sboru.
Každý pedagogický pracovník je povinen znát školní řád, krizový plán a základní postup při zjištění ohrožení žáka. Pedagogové sdílejí informace pouze v nezbytném rozsahu a dodržují pravidla ochrany osobních údajů.

13. Dokumentace a evaluace

ŠMP vede dokumentaci o realizaci programu, uskutečněných aktivitách, preventivních opatřeních, spolupráci s odbornými pracovišti a vyhodnocení programu. Dokumentace se vede přiměřeně účelu a zabezpečeným způsobem.
Průběžná evaluace probíhá nejméně po 1. pololetí; závěrečná evaluace do konce školního roku.
Obsahuje:

- přehled uskutečněných aktivit a cílových skupin;
- vyhodnocení stanovených ukazatelů;
- zjištěné silné stránky, rizika a nenaplněné potřeby;
- návrh priorit a aktivit pro následující školní rok.

Za realizaci programu odpovídá ředitelka školy ve spolupráci se ŠMP, ŠPP a všemi pedagogickými pracovníky.

V Mariánských Lázních dne: 01.09.2026

Ředitelka školy: Mgr. Jaroslava Baumgartnerová
Školní metodička prevence – 1. stupeň: Bc. Jaroslava Petrová
Školní metodička prevence – 2. stupeň: Mgr. Barbora Blahutová

Přílohy

Webové stránky

ADAM-Informační systém mládeže	www.adam.cz
Anorexie – bulimie – přejídání	www.idealni.cz
Bílý kruh bezpečí – pomoc obětem trestných činů	www.bkb.cz
Dětské krizové centrum, o. s.	www.ditekrize.cz
Drop In o.p.s. – středisko prevence a léčby drogových závislostí	www.dropin.cz
K – Centrum Tachov	www.kotec.cz
KOTEC o. p. s., Mar. Lázně – sociálních služby v regionu	www.kotec.cz
Linka Anabell – nutriční poradenství, poruchy příjmu potravy	www.anabell.cz
Linka bezpečí	www.linkabezpeci.cz
Linka pomoci obětem domácího násilí	www.donalinka.cz
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	www.msmt.cz
Nadace Naše dítě	www.nasedite.cz
Občanské sdružení proti šikaně	www.sikana.cz
Podané ruce	www.podaneruce.cz
Pedagogicko-psychologická poradna Karlovy Vary	www.pppkv.cz
Prev–Centrum, z.ú.	www.prevcentrum.cz
SVĚTLO KADAŇ z. s	www.svetlokadanzs.cz
Web věnující se primární prevenci z pozice MŠMT	www.prevence-info.cz
Rodičovská linka	www.rodicovskalinka.cz
Stránky o zdraví	www.doktorka.cz
Téma kuřáctví	www.koureni-zabiji.cz
Téma kuřáctví	www.bezcigaret.cz
Život bez závislosti	www.zivot-bez-zavislosti.cz